

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

“Δεν μας ένωσε μόνο η ζωή, αλλά και οι κοινές αρχές και αντιλήψεις”

Το να προσπαθεί κανείς να περιγράψει την προσωπικότητα του ανθρώπου που έζησα μαζί του 56 χρόνια μίας ζωής ενδιαφέρουσας, είναι δύσκολο. Γιατί εφ' ενός οι λέξεις δεν επαρκούν, αφ' ετέρου οι αναμνήσεις είναι τόσο έντονες που μπορούν να σε παρασύρουν εύκολα σε συγκινησιακά μονοπάτια.

Ο Παύλος Κανελλόπουλος συγκαταλέγεται ανάμεσα σε εκείνους που υποστήριξαν την ιδέα της ιδιωτικής μουσειακής ιδέας στην Ελλάδα, ενώ ακατάπαυστα επιδίωξή του του ήταν να αποδεικνύει μέσα από την συλλογή του τη συνέχεια του ελληνικού πολιτισμού. Γιατί ο Παύλος ξεκίνησε αρχικά να συλλέγει όχι συνειδητά, αλλά με μοναδικό γνώμονα την απέραντη αγάπη του για την Ελλάδα. Γεννημένος το 1906 ήταν ο μικρότερος των τριών γιών-είχαν προηγηθεί ο Νέλλος και ο Λεωνίδας-του βιομηχάνου Άγγελου Κανελλόπουλου. Στις αρχές της δεκαετίας του 1920 βρίσκεται στη Γερμανία, όπου και σπουδάζει στα εκεί πανεπιστήμια. Άνθρωπος ευαίσθητος, με εμφανή κλίση στις ουμανιστικές σπουδές και μεγάλη γνώση της ελληνικής αρχαιότητας επιθυμούσε διακαώς να σπουδάσει φιλολογία ή αρχαιολογία ή νομικά. Ο πατέρας του όμως δεν του επέτρεψε, ήταν αρκετά αυστηρός: “Τα εργαστήριά μας έχουν ανάγκη από έναν χημικό και αυτό πρέπει να σπουδάσεις”.

Ο Παύλος ακολούθησε την επιθυμία του, όμως μέχρι το τέλος της ζωής του έλεγε συχνά πως η θέληση του πατέρα του τον οδήγησε να εγκαταλείψει το επάγγελμα που του ταίριαζε περισσότερο

και στο οποίο μπορούσε να είναι επιτυχημένος. Αυτός είναι και ένας από τους λόγους που αργότερα τον ώθησαν να συλλέγει με τέτοιο πάθος και συνέπεια.

Τα πρώτα του αντικείμενα τα απέκτησε στη Γερμανία όσο ακόμη ήταν φοιτητής... πρόκειται για μία Παναγία και έναν Άγιο Νικόλαο και τα δύο έργα των αρχών του 16ου αιώνα.

Αυτά ήταν η αρχή για τη δημιουργία μιας τεράστιας συλλογής που φτάνει τα 6000 αντικείμενα, όλα τους θησαυροί της ελληνικής τέχνης από τα προϊστορικά χρόνια μέχρι τον 18ο αιώνα. Ταξίδεψε τότε σ' όλη την Ευρώπη περισσότερο όμως στην Ισπανία και Ιταλία. Πέρασε μεγάλο μέρος του χρόνου του μελετώντας στην Λαυρεντιανή βιβλιοθήκη της Φλωρεντίας και στη Μαρκανή της Βενετίας, ενώ παρακολούθησε και μαθήματα Ιστορίας της Τέχνης και Αρχαιολογίας. Το 1930 επιστρέφει στην Ελλάδα και αναλαμβάνει ρόλο στις οικογενειακές επιχειρήσεις. Όσο όμως περνά ο καιρός το πάθος του για τις αρχαιότητες γίνεται όλο και πιο έντονο. Κατά το τέλος της δεκαετίας του '40 αποκτά επίσημα άδεια συλλέκτη και συνεχίζει απρόσκοπτα το συλλεκτικό του έργο. Αγοράζει από παντού. Από την Ελλάδα και το εξωτερικό,

από δημοπρασίες, από οπουδήποτε μπορεί. Οι φίλοι του και οι συνεργάτες που το γνωρίζουν τον πληροφορούν κάθε φορά που ένας ακόμη θησαυρός βγαίνει προς πώληση. Ήταν βαθύς γνώστης και εκτιμητής, ήξερε με την πρώτη ματιά περίπου την καλλιτεχνική αξία του κάθε αντικειμένου. Γι' αυτό το λόγο άλλωστε και η αξία της συλλογής είναι μεγάλη. Πολλά κομμάτια της είναι μοναδικά στο είδος τους, ενώ το τμήμα των βυζαντινών αγώνων θεωρείται ασυναγώνιστο.

Ενδεικτικά αναφέρω πως ο γνωστός αρχαιολόγος της εποχής κ. Μαρτίνος κάθε φορά που κάποιος πελάτης του ζητούσε και μια δεύτερη γνώμη πριν αγοράσει εκείνος έλεγε: "Πηγαίνετε στον κ. Κανελλόπουλο. Αυτός ξέρει καλύτερα από όλους μας να το εκτιμήσει".

Στενοί του φίλοι ήταν πάντα αρχαιολόγοι, ιστορικοί, καλλιπείς. Με αυτούς πραγματικά χαιρόταν να περνά την ώρα του και να συζητά. Όταν παντρευτήκαμε το 1945, ήδη το πρώτο μας σπίτι στην Κουμπάρη είχε γεμίσει αρχαιότητες. Το ίδιο συνέβη και με το δεύτερο σπίτι μας.

Δίπλα του έμαθα πολλά πράγματα, αγάπηση και εκτίμηση των ελληνικών αρχαιοτήτων, ένωση τη σπουδαιότητα της επιστήμης που λεγεται αρχαιολογία και αισθάνθηκα το μεγαλείο του ελληνικού πολιτισμού.

Η συλλογή όμως από το πρώτο έως το τελευταίο κομμάτι ήταν προσωπικό έργο οικο. Εγώ ήμουν ο συνοδοιπόρος, ο πιστός ακόλουθος. Εκείνος αποφάσιζε για τα πάντα. Σ' αυτό που θεωρώ ότι συνέβηλα ήταν η δημιουργία του Μουσείου προκειμένου να

στεγαστεί η συλλογή. Ένα έργο εξαιρετικά δύσκολο, αφού για πολλά χρόνια επιθυμούσαμε να τη δωρίσουμε στο Ελληνικό κράτος με τη προϋπόθεση όμως να δημιουργηθεί ξεχωριστό Μουσείο και δικαιοματικά μιας και μιλάμε για χιλιάδες αντικείμενα. Οι δυσκολίες όμως που συναντούσαμε ήταν ανυπέρβλητες. Τελικά μετά από πολλές προσπάθειες το 1972 παραχωρήθηκε ένα νεοκλασικό κτίριο στην Πλάκα, στον περιφερειακό δρόμο Ακρόπολης στη βόρεια πλευρά της. Το 1976 έγιναν τα επίσημα εγκαίνια και το "Μουσείο Παύλου & Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου", όπως ονομάστηκε, έγινε επιτελους πραγματικότητα.

Ο Παύλος σχεδόν μέχρι τα τελευταία του χρόνια πήγαινε τακτικά και αρεσκόταν να ξεναγεί ο ίδιος τους επισκέπτες. Παρ'όλο που είχε χάσει την όρασή του δεν πτοείτο, ήταν το πάθος του.

Σήμερα μία από τις επιδιώξεις μου είναι να βελτιώσω και να καλύψω τις υπάρχουσες ελλείψεις του Μουσείου. Γι' αυτόν το σκοπό αγόρασα το διπλανό οικόπεδο το οποίο αυτή τη στιγμή γιζέται προκειμένου να στεγαστούν κάποια επιπλέον κομμάτια της συλλογής και να δημιουργηθούν αιθουσες φιλοξενίας περιοδικών εκθέσεων, διαλέξεων, πωλητήριο, αποθήκες κ.α. Αλλά και πάλι για να φτάσω και να υλοποιήσω το κομμάτι αυτό της επέκτασης συνάντησα πολλές δυσκολίες λόγω γραφειοκρατίας. Παράλληλα προχώρησα στη δημιουργία του "Ιδρύματος Παύλου & Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου" που έχει διπλό σκοπό: την ενίσχυση του Μουσείου και την ενδυνάμωση του ελληνισμού της Θράκης.

Με τον Παύλο δεν μας ένωσε μόνο η ζωή αλλά και οι κοινές

1. Στο Gstaad της Ελβετίας, ο Παύλος Κανελλόπουλος, η Λένα Κανελλοπούλου, ο Στέφανος Πεσμαϊζόγλου, η Αλεξάνδρα Κανελλοπούλου και ο Λέων Κανελλόπουλος.

2. Σε δεξίωση του Ξενοφώντος Ζολώτα στη Μεγάλη Βρετανία, στα τέλη του '50, όπου παρευρέθησαν και η Elizabeth Taylor με τον τότε σύζυγό της Mike Todd.

3. Το ζεύγος Κανελλοπούλου με τη φίλη τους και από τις γνωστότερες Αθηνάϊες, Νάντια Ριζ.

4. Η κα Αλεξάνδρα Κανελλοπούλου με το ζεύγος Τριανταφυλλάκου σε δεξίωση της Μεγάλης Βρεταννίας.

αρχές και αντιλήψεις που οι δυο είχαμε μέσα μας. Περισσότερο απ' όλα όμως η μεγάλη αγάπη μας για τον τόπο μας και την ιστορία του, γιατί εκείνος πάνω απ' όλα ήταν Έλληνας. Και δεν υπάρχει καλύτερος τρόπος να κλείσω την αναφορά μου στον Παύλο Κανελλόπουλο από το να παραθέσω αυτούσια μερικές από τις σκέψεις και τα λόγια του:

"Πολλοί στα κατοπινά χρόνια με ρώτησαν πως μου ήρθε η ιδέα να γίνω συλλέκτης έργων ελληνικής τέχνης. Ποτέ δεν σκέφτηκα ότι θα γίνω. Συνέβη χωρίς να το καταλάβω. Όπως νιώθει κανείς ότι με μιας έμαθε κολύμπι και επιπλέει στο νερό... Δεν ήταν κάτι που το επιδίωξα, ο έρωας όμως προς το ωραίο με έφερε εκεί σχεδόν αυτόματα".

1. Θερμή χειραφία της κας Κανελλοπούλου με τη Δήμαρχο Αθηναίων κα Ντόρα Μπακογιάννη.
2. Η κα Κανελλοπούλου με τον Υπουργό Πολιτισμού κ. Βενιζέλο, την κα Τριάντη, Έφορο Αρχαιοτήτων, και την αρχαιολόγο κα Σαραγά.
3. Εξ αριστερών διακρίνεται η κα Κανελλοπούλου με τη δημοσιογράφο κα Παναγιωταρέα και την κα Πλάκα, Διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης.
4. Εξ αριστερών, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Στεφανόπουλος, η κα Κανελλοπούλου, η κα Χωρέμη, και η κα Μαρινίδη.
5. Η κα Μαρινίδη με την κα Κανελλοπούλου, τον κ. Ράσελ και την κα Μαιθαιοπούλου.
6. Η κα Κανελλοπούλου με τον κ. Καρατζά, Διοικητή της Εθνικής Τραπεζής, και τη σύζυγό του.